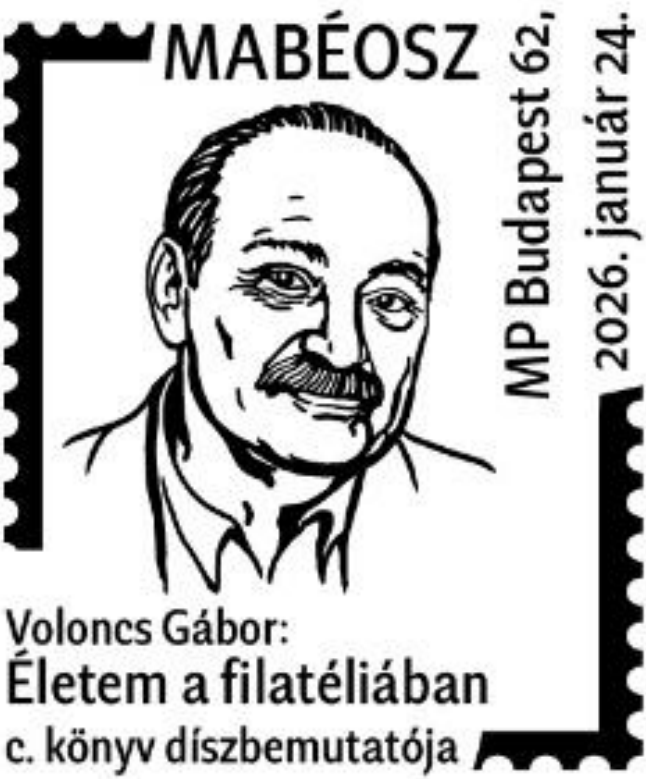

Tartalom:

Köszöntő és bemutatkozás – szakosztályi hírek…… 3
Ki látott már ilyet?..... 5
Érdekességek a modern filatéliából……... 8
A Magyar Posta 2026. évi bélyegújdonságai……...13
Változott a postai díjszabás 2026. május 1-től……16
Dán János: Kossuth-címeres szükségbélyegzők…… 18
Fehérvári József: A személyes bélyegek katalógusáról…….32
Jakab Géza: Mailer démon…… 38
Miklós László: Jelen érdekességei a jövő ritkaságai?..... 42
Buday Ádám: E-értesítés……47

Megjelent a Voloncs Gábor életművét bemutató könyv, a MABÉOSZ Titkárságán lehet megvásárolni.

A képen a díszbemutató alkalmi postabélyegzése látható.

Gábor idén lenne 80 éves…

KÖSZÖNTŐ ÉS BEMUTATKOZÁS

Kedves Olvasó!

2018 őszén megalakult a MABÉOSZ legfiatalabb szakosztálya, a Modern Filatéliai Szakosztály, röviden MOFILA. A 14 alapító tag és a hozzánk később csatlakozókkal együtt jelenleg 22 regisztrált tagunk van.

A megalakuláskor hosszasan vitatkoztunk róla, hogy mi is számít „modern" időszaknak a bélyeggyűjtésben. Általános érvényű definíció hiányában a Szakosztály gyűjtési és kutatási területeként a II. Világháborút követő időszakot, a magyar bélyegkiadások esetében 1946. aug. 1-jét, a forint-fillér pénznem bevezetését tekintjük korszakhatárnak.

A MOFILA szakosztály ebből a 80 éves(!) időszakból is kiemelten fontosnak tartja az utóbbi évtizedekben bekövetkezett, a filatéliát markánsan érintő változások nyomon követését, gyűjtését, dokumentálását. Csak néhány példa: megjelentek a névérték nélküli bélyegek és díjjegyes (postakész) borítékok, a személyes bélyegek, a kisebb postahivatalok megszűnése miatt elindult a mobilposta szolgáltatás, bevezették az IPH jegyeket, megjelentek a vonalkódos bélyegek s ragjegyek, vagy a különféle, UV-fényben világító jelzőrostok a bélyegpapírban. A posta folyamatosan cserélte, megújította a postai nyomtatványok és szolgáltatások választékát is.

Ezekben az évtizedekben felgyorsult az infláció, így gyakran (akár egy év alatt többször is) változtak, változnak a postai tarifák. Új, és néha csak rövid ideig létező postai szolgáltatások indultak: pl. a könnyített ajánlott küldemény (K-s ragjeggyel), az ismételt kézbesítés (2X), levélszekrénybe nem kézbesíthető (LNK), az e-értesítés. Ebben az időszakban indult a „Nagykarácsonyon keresztül", később simán „Karácsonyi posta" szolgáltatás is. A posta rövid ideig próbálkozott (kis)csomagbélyegek használatával is. A rendszerváltáskor sok vállalat megszűnt, vagy új névvel folytatta tevékenységét. Ezek gépi bérmentesítő-, illetve reklámbélyegzései szintén egy külön gyűjtési területet kínálnak. Végül nem egy különleges és ritka bélyeg kötődik ehhez az időszakhoz (Roosevelt kisívek, Lánchíd-blokkok, UPU blokk, Lila blokkpár, Sztálin kézisajtós blokk) hogy csak a kezdeti évek

néhány ritka bélyegét említsem. Ebben az időszakban tűnnek el a vízjelek a bélyegpapírból, de amíg vannak, pl. számvízjelek felfedezése sokaknak megdobogtatja a szívét… Megszűnt a portóbélyeg használata, nem küldhetünk már táviratokat, és nem használhatók már bérmentesítésre a MAGYAR POSTA feliratos bélyegek, miközben számtalan csomagszállító cég jelent meg a Magyar Posta monopóliumának megszűnése következtében. Ez a felsorolás korántsem teljes, de nem is ez a célja, inkább csak kedvcsináló, hiszen ez a terület tényleg napról napra változik. Egyre kevesebb a bélyeges levél (pláne a köznapi), egy-egy szép bérmentesítés, vagy ritkább tarifa feltétlenül megőrzésre méltó, különben végleg eltűnnek és megsemmisülnek ennek a korszaknak a postai dokumentumai. Ezért itt talán még fontosabb a gyűjtők közötti aktív kommunikáció és tudásmegosztás, mint általában. Szakosztályunk megpróbálja összefogni a terület gyűjtőit, ez a kis hírmondó pedig – reményeink szerint – segít a tájékoztatásban és tájékozódásban.

Buday Ádám
a szakosztály elnöke

SZAKOSZTÁLYI HÍREK

Szakosztályunk 2026. április 11-én, szombaton tartotta éves közgyűlését a MABÉOSZ székház könyvtárában (Voloncs Gábor könyvtár). A megjelentek megválasztották a következő négyéves ciklus szakosztályi vezetőségét. A szakosztály elnöke: Buday Ádám, szakosztályi titkára és egyben küldötte Miklós László lett.
Megegyeztünk abban is, hogy elindítunk egy szakosztályi periodikát, melynek szerkesztését Csatlósné Mariann vállalta el, ennek első számát tartja kezében a kedves olvasó.

WWW.MOFILA.HU

Ki látott már ilyet?

Futárdíj mentes

Céges levelezésben találtam rá egy általam ismeretlen bélyegzésre. Mérete 5 × 25 mm, felirata: „FUTÁRDÍJ MENTES”. Vajon kik és mire használhatták?

Mivel a cég konszolidátorral intézte levelezését, feltételezem, hogy a feladónak visszaküldött levélen a konszolidátor használta, szívességből nyújtott szolgáltatás jelzéseként. Más is találkozott már ilyennel?

Jakab Géza

Ki látott már ilyet?

Secap gépi bélyegzőgépek legkorábbi használata

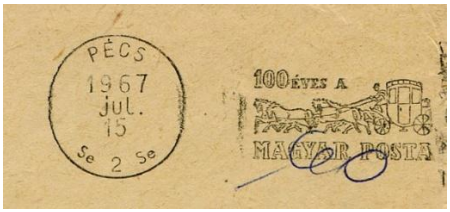
Talán nem titok, hogy gyűjtöm a gépi bélyegzéseket, a régebbieket éppúgy, mint a moderneket. Ezek a gépek két fő típusba sorolhatók: érvénytelenítő és a bérmentesítő gépekre. Az érvénytelenítő bélyegzőgépek a feladás helyét és idejét jelző bélyegzéssel látják el a küldeményeket, legyenek azok bélyeges/díjjegyes vagy bélyeg nélküli (hivatalos, díjelőleges stb.) küldemények, és egyben érvénytelenítik a bélyeget vagy díjjegyet. A bérmentesítő gépek viszont a tarifának megfelelő gépbélyeget nyomtatnak a küldeményre, emellett a feladás helyét és idejét is. Mindkét típusba tartozó gépi lenyomatokat a használt gép típusa alapján lehet legegyszerűbben kategorizálni, a gépek típusa (rövidítése) a bélyegzésről a legtöbb esetben leolvasható.

A MABÉOSZ levelezőlistáján 2024-ben Czibula Péter kért információt a Secap (Se jelzésű) bélyegzőgép használatáról, egyben mellékelte az általa talált legkorábbi ilyen bélyegzőlenyomatot (1. kép). A bélyegzés igen szokatlan volt, a háromsoros dátumrészben a hónap és a nap a bemutatott módon volt jelezve, ami teljesen eltért az ismert – és igen gyakori – későbbi Se típusoktól. Néhány hónappal később egy Facebook csoportban Sárosdi Péter mutatott be egy hasonló, de bélyegen lévő Secap bélyegzést (2-3. kép), míg a 4. képen a saját gyűjteményemben lévő bélyegzés szerepel. Az eddigi információk alapján ezt a furcsa bélyegzést 1967 végén és 1968 első hónapjaiban használták. Az ismert posták Budapest 4, Budapest 8 és Budapest 114.

Felmerült, hogy talán ez a dátumelrendezés egy kezdeti, kísérleti állapot lehet, de ennek ellentmond a gyűjteményemben talált 1967. júliusi (tehát fél évvel korábbi) Pécs 2-es postáról származó, normál dátumos bélyegzés (5. kép).

1-2-3-4. kép

5. kép: Az általam ismert legkorábbi Secap bélyegzőlenyomat 1967. júl. 15.

Szeretném megemlíteni, hogy a későbbi „normál” dátumos Se bélyegzések között igen gyakoriak a bélyegzőhibák a figyelmetlenségből fordítva behelyezett bélyegzőrészek miatt. A Budapest 92-es posta dolgozója igen figyelmetlenül végezte a munkáját, így be tudok mutatni olyan Secap bélyegzést, ahol csak az év, egy olyat, ahol az év és a hónap, és egy olyat is, ahol az év a hónap és a nap is fordított helyzetű!

6. kép: fordított év, fordított év és hónap, fordított év, hónap és nap!

Szívesen bemutatjuk, ha még korábbi, vagy más módon különleges Secap bélyegzés van valamelyik gyűjtőtárs birtokában.

Buday Ádám

Filatéliai Kutatók Voloncs Gábor Baráti Társasága

Ilyen is volt… Tárgynyeremény sorsolás a MABÉOSZ-ban

1962-ben, a sikeres 1961-es budapesti Bélyeg Világkiállítás után az őszre tervezett VI. Küldött Közgyűlést – a Bélyegvilág akkori számában olvashatók alapján – alaposan előkészítették. A szövetség tagsága akkor kb. 60 000 (!) fő volt, így nem meglepő, hogy a közgyűlésen *„az elnöklő Hargitai László közölte a mandátumvizsgáló bizottság jelentését, amely szerint a Küldött Közgyűlésen 772-en jelentek meg, közülük 224 vidéki küldött.”* A MABÉOSZ-nak ekkor még nem volt székháza, de a tervezett épületre már folyamatban volt a gyűjtés, ezt egészítette ki egy tárgynyeremény sorsolás bevétele is. A fődíj – most tessék megkapaszkodni – egy kétszobás családi ház volt, amit kérés szerinti településen építettek fel. A további nyeremények a 4 Ft-ért kapható szelvény hátoldalán olvashatóak:

Sorozat: 20 Sorsjegy ára: 4,— Ft Szám:

MAGYAR BÉLYEGGYŰJTŐK ORSZÁGOS TÁRGYSORSJÁTÉKA

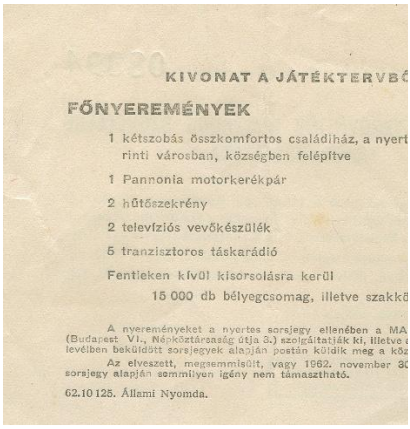
Ez a sorsjegy résztvesz a MABÉOSZ Kongres
1962. október 18-án, délután 17 órai kezdettel a MAB
helyiségeiben (VI., Népköztársaság útja 3.) tartandó tá

A húzás eredménye megtekinthető a Filatéliai S
vember 1-i számában, illetve a postahivataloknál ki
reményjegyzéken.

Budapest, 1962. május hó.

M

Engedélyezte a PM Takarékpénztári Főigazgatóság 3.55B-1/1962. sz. alatt.

KIVONAT A JÁTÉKTERVBŐ

FŐNYEREMÉNYEK

1 kétszobás összkomfortos családiház, a nyert
rinti városban, községben felépítve

1 Pannonia motorkerékpár

2 hűtőszekrény

2 televíziós vevőkészülék

5 tranzisztoros táskarádió

Fentieken kívül kisorsolásra kerül

15 000 db bélyegcsomag, illetve szakkö

A nyereményeket a nyertes sorsjegy ellenében a MA
(Budapest VI., Népköztársaság útja 3.) szolgáltatják ki, illetve
levélben beküldött sorsjegyek alapján postán küldik meg a köz
Az elveszett, megsemmisült, vagy 1962. november 3
sorsjegy alapján semmilyen igény nem támasztható.

62.10 125. Állami Nyomda.

A nyertesek – illetve a nyertes szelvények sorszáma – valóban megjelent az 1962. novemberi bélyegvilág 30-31. oldalán.

Buday Ádám

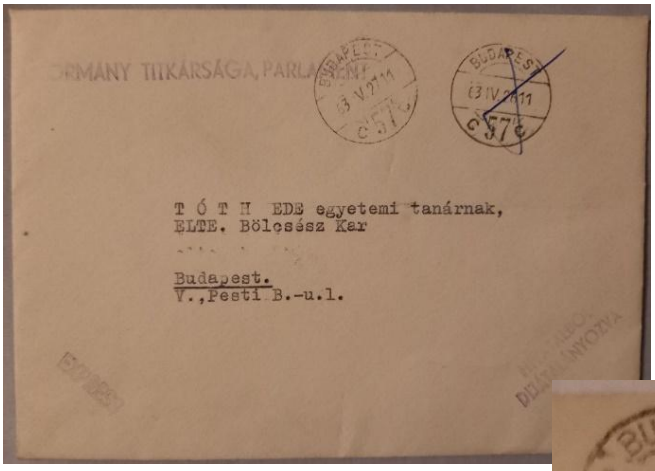
Filatéliai Kutatók Voloncs Gábor Baráti Társasága

WWW.MOFILA.HU

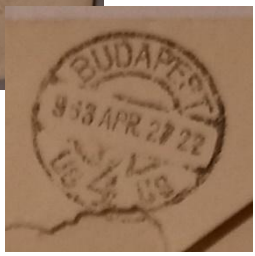
ÉRDEKESSÉGEK

Bélyegzés két, eltérő dátumú bélyegzéssel – az Országház postáján

A Budapest 57 postahivatal a Parlament épületében működött. Az alábbi képen látható levelet ott adta fel expressz küldeményként a Kormány Titkársága Tóth Ede egyetemi tanárnak (ELTE Bölcsész Kar). Bérmentesítés nélkül, „HIVATALBÓL DÍJÁTALÁNYOZVA” bélyegzéssel küldték a meghívót a május 1-i ünnepségre. A BUDAPEST 57 C jelű, jobb oldalon látható körbélyegzésen 1963. április 26. 11 óra szerepel, melyet áthúztak, és mellé került ugyanezzel a bélyegzővel egy 1963. április 27. 11 óra beállítású bélyegzés. Valószínűleg rosszul állították be először a bélyegzőt (26.), majd az átállítás után bélyegezték le újra. Az érkeztetési bélyegzés tanúsága szerint a levél április 27-én 22 órakor érkezett meg a Budapest 4 postahivatalba.

A levél előoldala

Hátoldali érkeztetési bélyegzés

A borítékban található meghívó

Bencefiné Vaszkó Éva

WWW.MOFILA.HU

Buday Ádám két másik példát is talált áthúzott és mellette másik bélyegzéssel ellátott küldeményre, mindkettő nagyjából 40 évvel az 1963-as meghívó kiküldése után:

Écs postahivatal
Áthúzott bélyegzés: 2003. 08. 12.
Új bélyegzés: 2003. 08. 15.
Valószínűleg nem ment el a küldemény a 12-i postai zárlattal, ezért került rá a 15-i új bélyegzés.

Boba postahivatal
Áthúzott bélyegzés: 2002. 08. 22.
Új bélyegzés: 2002. 08. 21.
Valószínűleg tévesen állították be 22-re a bélyegzőt, és a helyes beállítás után újra lebélyegezték a 21-i dátummal.

Külföldre szóló ajánlott levél

Az alábbi levelet Budapesten, a 136-os postahivatalban adták fel, a feladás dátuma a kézi bélyegzés (és az IPH címke alapján is) 2010. március 19. Ami különlegessé teszi, az a négy darab névérték nélküli bélyeg felhasználása.

A posta 2007-ben jelentetett meg két bélyegfüzetet, ezek négy-négy öntapadós, névérték nélküli bélyeget tartalmaztak. Az egyik (pilisi len) az Európába szóló elsőbbségi, a másik az Európán kívüli országokba szóló elsőbbségi küldemények bérmentesítésére volt alkalmas. (Csak zárójelben: a katalógus szerint ez utóbbi bélyegen a szintén magyarországi különlegességnek számító *magyar kökörcsin* látható, azonban valójában egy másik, hazánkban sokkal gyakoribb faj, a *leánykökörcsin* látható.)

Ajánlott-tértivevényes levél
Németországba

A 4910-es katalógusszámú bélyegfüzet kinyitva

A bemutatott levelet Németországba, Drezdába küldték, feladáskor a borítékra egy külföldre szóló ajánlási ragjegyet (RR) és egy sárga tértivevényes postai jelzőt ragasztottak, vagyis a levél ajánlott-tértivevényes levél, de elsőbbségi szolgáltatás nélkül! (A sárga tértivevényes jelzőt a német posta saját küldeményazonosítója teljesen fedi, a magyar ajánlottat csak részben, de szerencsére azért látszanak.)

Így a 2010. január 1-től érvényes tarifa alapján (megtalálható a mofila.hu/dijszabasok weboldalon is) az első súlyfokozatú ajánlott-tértivevényes (de nem elsőbbségi) levél díja: 210 Ft, + 750 Ft az ajánlás és 330 Ft a tértivevény díja, azaz összesen **1290 Ft a bérmentesítési díj**.

A levélen a négy darab bélyeg feladáskor aktuális névértéke 300 Ft x 4 = 1200 Ft, amit egy 90 Ft-os IPH címkével egészítettek ki tarifahelyessé.

Levélpostai küldemény

		EURÓPAI ORSZÁGOKBA*		EGYÉB KÜLFÖLDRE	
		Elsőbbségi	Nem elsőbbségi	Elsőbbségi	Nem elsőbbségi
Levelezőlap		230	210	260	240
Levélpostai küldemény	Szabványlevél 20 g-ig	230	210	260	240
	20 g-ig	300	280	330	310
	50 g-ig	390	370	460	440

Igénybevehető szolgáltatások (alapdíjon felül)

Ajánlott (csak levélpostai küldeménynél)	750
Értéknyilvánítás	A nyilvánított érték minden megkezdett 5 000 Ft-ja után 350
Utánvétel	350
Tértivevény	330
Saját kézbe (csak levélpostai küldeménynél)	350

A Magyar Posta 2026. évi bélyegújdonságai

Téma: Magyar és kínai népi hangszerek – citera és kucseng
Megjelenés: 2026. február 4.
Össznévérték: 4720 Ft
Nyomdai eljárás: ofszet
Példányszám: 20.000 db
A bélyegek perforálási mérete: 25,2 x 25,2 mm
A kisív vágási mérete: 100 x 70 mm
Papírfajta: Fehér, fa-mentes felületkezelt enyvezett bélyegpapír, optikai fehérítővel
Gyártó: Pénzjegynyomda Zrt. (kisív), Pátria Zrt. (boríték)
Forrás: Kínai Művészeti Központ, Néprajzi Múzeum
Tervező: Baticz Barnabás

Téma: 100 éve született Grosics Gyula, az Aranycsapat legendás kapusa
Megjelenés: 2026. február 4.
Névérték: 390 Ft
Nyomdai eljárás: ofszet
Példányszám: 40.000 db bélyeg (50 bélyeg / 5 vonalkód / ív)
Perforálási mérete: 30 x 40 mm
Papírfajta: Fehér, famentes felületkezelt enyvezett bélyegpapír, optikai fehérítővel
Gyártó: ANY Biztonsági Nyomda Nyrt. (bélyeg), Pátria Nyomda Zrt. (boríték)
Forrás: NSÜ Magyar Olimpiai és Sportmúzeum
Tervező: Kara Orsolya

Téma: Húsvét – 2026
Megjelenés: 2026. március 5.
Névérték: Belföld (Megjelenéskor 270 Ft értékű)
Nyomdai eljárás: flexo
Példányszám: a forgalmi igények függvényében (kezdő példányszám: 200.000 db bélyeg)
Perforálási mérete: 26 x 33 mm (50 bélyeg és 10 vonalkód / ív)
Papírfajta: öntapadós, matt eco-papír
Gyártó: Codex Zrt. (bélyeg), Pátria Nyomda Zrt. (boríték)
Tervező: Mandel Ármin Benjámin

Téma: 100 éve született Papp László
Megjelenés: 2026. március 25.
Névérték: 815 Ft
Nyomdai eljárás: ofszet
Példányszám: 40.000 db bélyeg (50 bélyeg / 5 vonalkód / ív)
Perforálási mérete: 40 x 30 mm
Papírfajta: Fehér, famentes felületkezelt enyvezett bélyegpapír, optikai fehérítővel
Gyártó: Pénzjegynyomda Zrt. (bélyeg), Pátria Nyomda Zrt. (boríték)
Forrás: NSÜ Magyar Olimpiai és Sport-múzeum
Tervező: Laczkó Anita

Megjelenés: 2026. április 10.
Össznévérték: 4080 Ft
Nyomdai eljárás: ofszet
Példányszám: 20.000 db
A bélyegek perforálási mérete: 40 x 30 mm
A kisív vágási mérete: 110 x 90 mm
Papírfajta: Fehér, famentes felületkezelt enyvezett bélyegpa-pír, optikai fehérítővel
Gyártó: Pénzjegynyomda Zrt. (kisív), Pátria Nyomda Zrt. (boríték)
Tervező: Klaus Welp, Maros Krisztina

Téma: 250 éve született József nádor
Megjelenés: 2026. április 30.
Névérték: 900 Ft
Nyomdai eljárás: ofszet
Példányszám: 40.000 db bélyeg (50 bélyeg / 5 vonalkód / ív)
Perforálási mérete: 30 x 40 mm
Papírfajta: Fehér, famentes felületkezelt enyvezett bélyegpapír, optikai fehérítővel
Gyártó: ANY Biztonsági Nyomda Nyrt. (bélyeg), Pátria Nyomda Zrt. (boríték)
Forrás: MNMKK Magyar Nemzeti Múzeum
Tervező: Kara György

Téma: 125 éves a Magyar Labdarúgó Szövetség
Megjelenés: 2026. május 8.
Névérték: 2000 Ft
Nyomdai eljárás: 4 szín ofszet
Példányszám: 40.000 db perforált (fekete színű sorszámmal) és 4000 db vágott (piros színű sorszámmal) bélyegblokk
A bélyegkép perforálási mérete: 40 x 30 mm
A blokk külső vágási mérete: 90 x 60 mm
Papírfajta: Fehér, famentes felületkezelt enyvezett bélyeg-papír, optikai fehérítővel
Gyártó: Pénzjegynyomda Zrt. (blokk), Pátria Nyomda Zrt. (boríték)
Forrás: Magyar Labdarúgó Szövetség
Tervező: Kara Orsolya (blokk, bélyegző), Kránicz Gergő (boríték)

Változott a postai díjszabás 2026. május 1-én

A levélküldeményekre vonatkozó új díjszabás:

LEVÉL

	Elsőbbségi	Nem elsőbbségi
Levél 50 g-ig, levelezőlap, képes levelezőlap	440	305
500 g-ig	1 260	920
2 000 g-ig	3 625	2 800

AZONOSÍTOTT LEVÉL

	Elsőbbségi	Nem elsőbbségi
Levél 50 g-ig, levelezőlap, képes levelezőlap	435	300
500 g-ig	1 255	915
2 000 g-ig	3 620	2 795

HIVATALOS IRAT

	Hivatalos irat[1]	Hivatalos irat saját kézbe[1]
2 kg-ig	1 790	2 690
20 kg-ig	16 115	17 020
40 kg-ig	32 235	33 120

[1]A díj tartalmazza a küldeményhez jogszabály rendelkezésénél fogva kötelező többletszolgáltatások díját is.

LEVÉLKÜLDEMÉNYEKHEZ IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK

Ajánlott elektronikus feladójegyzékkel	820
Ajánlott papíralapú okirattal	905
Tértivevény elektronikus feladójegyzékkel	665
Tértivevény papíralapú okirattal	730

POSTAKÉSZ BORÍTÉKOK ÉS LEVELEZŐLAP

Elsőbbségi normál méretű postakész boríték	465
Normál méretű postakész boríték	330
Közepes méretű postakész boríték	955
Normál méretű ajánlott postakész boríték	1 240
Közepes méretű ajánlott postakész boríték	1 865
Postakész levelezőlap	325
Közepes méretű ajánlott légpárnás postakész boríték	1 950

Összehasonlításképp néhány díjszabási tétel 2025-ből és 2026-ból:

Küldemény	**Díja 2025. június 1-től**	**Díja 2026. május 1-től**
Nem elsőbbségi 50 g-ig	270 Ft	305 Ft
Elsőbbségi 50 g-ig	390 Ft	440 Ft
Ajánlott, nem elsőbbségi, papíralapú okirattal	1070 Ft	1210 Ft
Ajánlott, elsőbbségi, papíralapú okirattal	1190 Ft	1345 Ft
Nem elsőbbségi 500 g-ig	815 Ft	920 Ft
Nem elsőbbségi 2000 g-ig	2480 Ft	2800 Ft

A Magyar Posta 2026. május 1-től érvényes részletes díjszabási tájékoztatója itt érhető el letölthető PDF formátumban: https://www.posta.hu/static/internet/download/Lapdijszabas_20260501-Hun_ONLINE.pdf

WWW.MOFILA.HU

Utánvétes, értékbiztosított postaszolgálati küldemény. 2001. 07. 25.
A bélyegzés szövege:
MP RT. BESZERZÉSI ÉS ELLÁTÁSI IGAZGATÓSÁG / FK / BUDAPEST

Kossuth-címeres és sorszámos gumibélyegzők a háború után

Ritkán találkozhatunk a háború utáni évekből származó küldeményeken a hely-keletbélyegző helyén egy érdekes, középen Kossuth-címert ábrázoló gumibélyegző lenyomattal. A bélyegző minimális információt tartalmaz, mivel a „MAGYAR POSTA" feliraton és egy négyjegyű számon kívül semmilyen más felirat nem szerepel rajtuk. Most ezeket a bélyegzőket szeretném kicsit részletesebben bemutatni. Javítani a Monográfiában megjelent téves adatokat és pár érdekességre felhívni a figyelmet. Sajnos, hagyok még megválaszolatlan kérdéseket az utókornak is.

A bélyegzőkről az első és egyben ez ideig az utolsó leírást a Monográfia I. kötetében a bélyegzőkutató Kostyán Ákos tollából olvashattunk. Az ott leírt tudnivalók a mai tudásunk alapján már nem állják meg mindenben a helyüket, de erről majd később.

Nézzük mit ír Kostyán úr:

„Ks-Pt-hE. Alcsoport. 1945. Egykörös gumi körbélyegzők. Az új bélyegző mérete 24-25 milliméter. Közvetlenül a háború után, 1945-ben készültek a nagy mennyiségben elveszett acél pótbélyegzők pótlására, ideiglenes használatra. Középen a Kossuth-címer, körirat „Magyar Posta". Sorszám alul, egyenes sorban, négyjegyű számokkal. A számok és betűk antikva típusúak. A bélyegzőket központilag a postavezérigazgatóság rendelte és osztotta szét a postaigazgatóságok között. A budapesti postaigazgatóság az 1000-es, a soproni a 2000-es, a pécsi a 3000-es, a szegedi a 4000-es és a debreceni az 5000-es bélyegzőket kapta kisegítő használatra.

Készült 450 darab bélyegző. Az új acél pótbélyegzők elkészültéig a legtöbb tönkre is ment, 1947 végéig valamennyit kivonták a használatból."

Kostyán úr nem adta meg az adatai forrását, valószínű saját gyűjtésére és tapasztalatára alapozta a leírtakat.

Az elmúlt 60 évben nem foglalkozott senki ezekkel a bélyegzőkkel, és publikációt sem találtam róla. Források nem állnak rendelkezésre, így csak a tapasztalati megfigyelés maradt a gyűjtőknek. Én is ezek alapján dolgoztam, de már ezekből is sok eltérés és érdekesség derült ki.

A Postavezérigazgatóság és az igazgatóságok által 1945-ben gyártatott gumibélyegzők

A háború forgatagában sok hely-keletbélyegző elveszett, ezeket az újraindult postahivataloknál pótolni kellett. Sok egyedi és érdekes megoldás született. A Postavezérigazgatóság és az igazgatóságok igyekeztek megoldani a bélyegző hiányt, ezért nagyon jól megkülönböztethető egyen gumibélyegzőket gyártattak.

A Postavezérigazgatóság által 1945-ben gyártatott gumibélyegző nagyon hasonlít a cikkemben tárgyalt Kossuth-címeres bélyegzőhöz, de ennek a közepén a Szent Koronás címer található. Talán ennek a gyártási évével keverhette össze Kostyán Ákos a Kossuth-címeres bélyegzők gyártási évét.

1. ábra: 1945-ben a Postavezérigazgatóság által gyártott Szent Koronás, számozott és „MAGYAR POSTA” feliratú gumibélyegzők lenyomatai. Ez egy nagyon ritka bélyegző típus, valószínűleg keveset gyártottak belőle. 1945-ben és 1946-ban használták.

Voltak postaigazgatóságok, amelyek maguk oldották meg a problémát, és egyforma típusú gumibélyegzőket gyártattak a postahivatalaiknak, nem vártak a központi megoldásra.

A Soproni Postaigazgatóság megrendelésére 1945-ben készültek, és az igazgatóság területén kerültek felhasználásra a most bemutatásra kerülő bélyegzők. A bélyegzők felirata „MAGYAR POSTA” + helységnév.

2. ábra: A Soproni Postaigazgatóság 1945-ben gyártatott gumibélyegzői (Káld, Ászár, Rábacsécsény)

3. ábra: Pécsi Postaigazgatóság gumibélyegzője (Mecsekalja). Dupla keretvonalú kerek bélyegző, felül a helység neve a Szent Koronával, középen a párhuzamos két vonal közé írták kézzel a dátumot.

Debreceni Postaigazgatóság 1945-ben gyártatott gumibélyegzői:

4. ábra: A Debreceni Postaigazgatóság két különböző típusú gumibélyegzőt gyártatott (a képen: Bihartorda és Darvas).

Mint a fenti képekből is kiderül, Kossuth-címeres bélyegző nem szerepel a központilag 1945-ben gyártatott gumibélyegzők között. Tehát megállapítható, hogy a Kossuth-címeres gumibélyegzőket nem gyárthatták ebben az évben.

A Kossuth-címeres gumibélyegző leírása

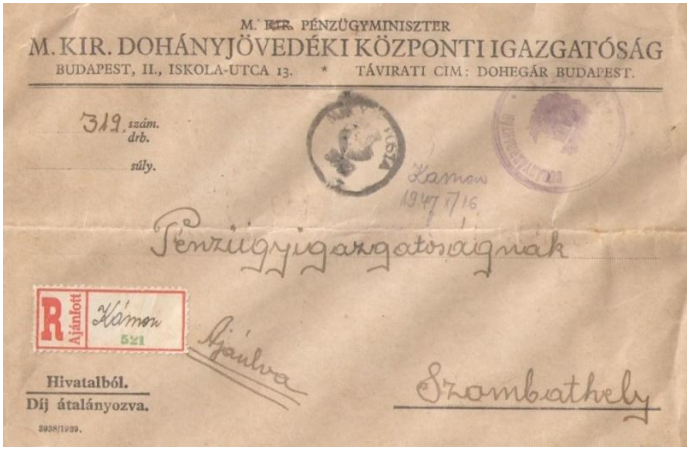
5. ábra: Egy bélyegző rekonstruált képe.

A gumibélyegzők átmérője Kostyán szerint ∅ 24 – 25 mm, saját méréseim szerint ∅ 26 – 27 mm, kisebb átmérőjűt nem találtam. Az idő haladtával és a bélyegzők elhasználódásával ez a méret egészen ∅ 28 – 30 mm-ig változhat, sőt, deformálódhat körből oválissá és különböző alakúra. A legnagyobb méretű bélyegző, amit láttam, az ∅ 31 mm volt és szemmel láthatóan nem a deformálódás miatt volt ekkora, hanem eredetileg ekkorára gyártották. A bélyegző köriratán felül „MAGYAR POSTA” szöveg, alul négyjegyű szám egyenes sorban, középen pedig a Kossuth-címer látható. A betűk és a számok antikva típusúak. A bélyegzők hamar elkoszolódtak,

elhasználódtak a sokszor nem megfelelő bélyegzőfesték használata miatt. A postások is ugyanúgy odacsapták bélyegzéskor, mint az acélbélyegzőket, ez sem a hosszú élettartamot és az olvashatóságot biztosította.

6. ábra: 1947 októberében Püskiből Budapestre feladott levél. A bélyegző sorszáma 3168. Ez egy jó példa a szabálytalan levélfelvételre. A bélyegzőnél hiányzik a dátum és a helységnév. Szerencsére a feladó feltüntette a címét és Budapesten használtak érkezési bélyegzőt. Sokszor csak ezekből a másodlagos adatokból lehet következtetni a feladási adatokra.

7. ábra: 1947. november 16-án Kámon faluban Szombathelyre feladott ajánlott levél. Ez egy szabályosan felvett levél, a bélyegző mellett a helységnév és a dátum.

A gyártás idejének meghatározása

Kostyán úr szerint a bélyegzőket 1945-ben gyártották. Ezzel a megállapítással nem értek egyet. A bélyegzőket a rendelkezésemre álló küldemények alapján 1947 szeptemberében vették használatba először. 1945-ben hiány volt minden bélyegzőben. Amennyiben ezek a bélyegzők már rendelkezésre álltak volna, rögtön használatba is veszik, és nem gyártatnak mindenféle más típusú bélyegzőket. 1945-46-ból ilyen bélyegzővel bélyegzett küldemények nem ismertek. Mint láthattuk, 1945-ben teljesen más típusú gumibélyegzőket használtak, amelyeket a Postavezérigazgatóság vagy a postaigazgatóságok állíttattak elő. A másik támpont a gyártás évszámára maga a Kossuth-címer. A Kossuth-címert 1946. február 1-én emelték hivatalos állami címerré. Ez is azt támasztja alá, hogy a bélyegzők 1946 előtt nem készülhettek. Én a gyártás évének az 1947-re szavaznék, nem sokkal a használatbavétel előtt gyárthatták.

Egy másik adat, ami az 1947. évi gyártást erősíti, hogy először az 1947. október 6-án megjelent PRT.257.991/4. sz. rendeletben írták elő, hogy a régi postai nyomtatványokon, keletbélyegzőkön, bérmentesítő gépeken a Szent Koronát és a „kir” szót kitakarással el kell távolítani.

8. ábra: 1947. október 28-án Pázmándfaluból Győrbe feladott bírósági kézbesítési bizonyítvány. A 3153-as sorszámú gumibélyegző már erősen elhasználódott, a külső keret megnyúlt és meghullámosodott. Szabályosan használt gumibélyegző, mert mellette megtalálható a feladási helység neve és a feladási dátum is.

A felhasználás helye

A gumibélyegzőket a Posta Vezérigazgatóság megrendelésére gyártották, és a vezérigazgatóság osztotta szét a postaigazgatóságok között. A kiosztásnál a különböző igazgatóságok más-más ezres számmal kezdődő bélyegzőket kaptak. Kostyán szerint a Budapesti Postaigazgatóság az 1000-es, a Soproni Postaigazgatóság a 2000-es, a Pécsi Postaigazgatóság a 3000-es, a Szegedi Postaigazgatóság a 4000-es, míg a Debreceni Postaigazgatóság az 5000-es sorszámmal kezdődő bélyegzőket kapta.

Átnézve a bélyegzőket csak 1000-es, 3000-es és 5000-es sorszámmal kezdődő bélyegzőkkel találkozhatunk.

Megnézve a bélyegzőkön lévő sorszámokat és a hozzájuk tartozó helységeket, egy másik rendellenesség is kiderül. A sorszám kiosztás nem fedi Kostyán felsorolását.

A rendelkezésre álló bélyegzők alapján a Soproni Postaigazgatóság a 3000-rel kezdődő sorszámot kapta és nem a 2000-est. Az 5000-es sorszámmal kezdődő bélyegzőket pedig a Miskolci Postaigazgatóság kapta és nem a Debreceni Postaigazgatóság.

A Kossuth-címeres bélyegzők jelenleg ismert felhasználási helyei *(Forrás: Littvay László)*:

1000-es sorszámmal kezdődő bélyegzők, Budapesti Postaigazgatóság területén használva:

Kerecsend	Somoskőújfalu
Pusztavacs	Szigetcsép
Sárkeresztúr	Szokolya
Sárszentágota	Üröm
Solymár	

3000-es sorszámmal kezdődő bélyegzők, Soproni Postaigazgatóság területén használva:

Alsóbagod	Kámon	Nemesgulács	Sopronbánfalva
Alsópáhok	Kapolcs	Nemestördemic	Sopronhorpács
Bakonybél	Káptalanfa	Nemesszalók	Sopronkövesd
Balatongyörök	Káptalantóti	Nova	Szentpéterfa
Csatka	Kercaszomor	Nyárád	Szentpéterúr
Csákánydoroszló	Kisbarát	Nyírád	Szigliget
Csömödér	Kislőd	Olad	Szilsárkány
Dáka	Kőszegszerdahely	Óhíd	Szombathely5
Dióskál	Kővágóörs	Ölbő	Takácsi
Dudar	Lesencetomaj	Ősi	Táplánszentkereszt
Felsőszölnök	Magyarpolány	Öskü	Tényő
Gencsapáti	Markotabödöge	Papkeszi	Torony
Gönyü	Ménfőcsanak	Pápa3	Vámoscsalád
Gyenesdiás	Mosonszentmiklós	Pázmándfalu	Velem
Győrság	Mosonszentpéter	Pinkamindszent	Vép
Győrsövényház	Mosonszolnok	Püski	Viszák
Gyulafirátót	Mórichida	Rábacsanak	Vitnyéd
Herény	Nádasd	Rábapordány	Vonyarcvashegy
Hidegség	Nagycsömöte	Ravazd	Zalacsány
Himod	Nagygencs	Rédics	Zalahaláp–Ódörögdpuszta
Hosszúpereszteg	Nagysimonyi	Röjtökmuzsaly	Zalakoppány
Ikervár	Nemescsó	Salomvár	Zalalövő
Iván	Nemesbük	Sármellék	Zalaszántó

5000-es sorszámmal kezdődő bélyegzők, Miskolci Postaigazgatóság területén használva:

Ároktő	Felsővadász	Kömlő	Sajószentpéter
Bodrogolaszi	Felsőzsolca	Nagyrozvágy	Sárospatak
Boldva	Füzérkomlós	Nemesbikk	Szalonna
Bükkszentkereszt	Garadna	Parád	Szendrő
Csobád	Görömböly	Parasznya	Szikszó
Egercsehi	Harsány	Pétervására	Szirmabesenyő
Egerlövő	Hernádvécse	Putnok	Taktaszada
Egerszalók	Hollóháza	Sajóecseg	Tiszakarád
Erdőkövesd	Kács	Sajókazinc	Tiszanána
Felsőgagy	Kéked	Sajólád	

A fenti listában 140 helység neve szerepel, ahol ilyen Kossuth-címeres bélyegzőt használtak.

Valószínű, hogy a különböző igazgatóságok iratai között még fellelhető a lista, hogy mely postahivatal, mely sorszámú bélyegzőt kapta. Elvileg a helységnév nélküli bélyegzőknél minden esetben fel kell tüntetni a felvevő hivatal nevét és a feladás dátumát, ez azonban a gyakorlatban sok helyen nem valósult meg, így ma már nehéz megállapítani, hogy az adott küldeményt hol adták postára. Nehezíti a dolgot az is, hogy a bélyegzők sorszáma nagyon hamar olvashatatlanná vált, elkoszolódott, eldeformálódott. Ami viszont segíthet a helymeghatározásban, ha a feladó felírta címét a küldeményre. A hátoldalon alkalmazott érkezési bélyegző pedig a feladás dátumának meghatározásában segíthet.

9. ábra: 1948. március 5-én Nemesbikken Budapestre feladott levél. A Kossuth-címert kivágták az 5041-es sorszámú bélyegzőből. Valószínű helyi kezdeményezésről van szó és nem központi utasításról, ez idáig más helységből származó ilyen kivágott Kossuth-címeres bélyegzővel még nem találkoztam. Ennél a bélyegzőnél nem jelölték a feladás helyét, csak a dátumot (bélyeg jobb alsó sarkánál „III. 5." ceruzás felirat). A feladási helység a feladó címéből derült ki, az évszám pedig az érkezési bélyegzőből.

10. ábra: 1947. szeptember 24-én Nemesbikk 5041-es sorszámú bélyegzőlenyomatában még megtalálható a Kossuth-címer.

Felhasználás ideje

A *gyártás* valószínű idejéről már esett szó, most megpróbálom meghatározni a bélyegzők *használati* idejét. Mint már írtam, nem található 1947 szeptemberénél korábban ilyen bélyegzővel bélyegzett küldemény. Létezhet ilyen, talán majd a gyűjtőtársak segítenek, hogy pontosabban meg tudjuk ezt határozni.

Meddig használták a bélyegzőket? Kostyán úr azt írja, hogy 1947 végig valamennyi ilyen bélyegzőt kivonták a forgalomból. Ez a megállapítás nem fedi a valóságot.

1948-ban még tovább használták a bélyegzőket, és volt, amelyikből a Kossuth-címert kivágták. 1950 elején szintén találhatunk még küldeményeket ezzel a bélyegzővel, ráadásul még Kossuth-címerrel. Ezért kijelenthetem, hogy 1950 elején még biztosan használták ezeket a bélyegzőket és nem vonták ki a forgalomból 1947 végén.

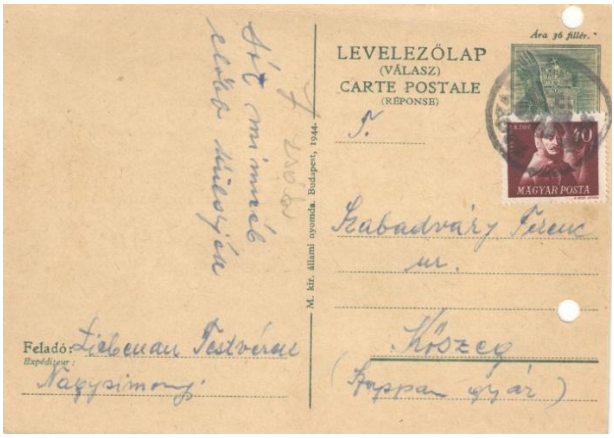
Az is megállapítható, hogy a bélyegzők elsősorban kis forgalmat bonyolító postahivatalokhoz kerültek. Ezért az ezzel a bélyegzőtípussal bélyegzett küldeményekkel nehéz találkozni. Én már legalább tizenöt éve gyűjtögetem ezeket, és eddig 14 darabot mondhatok magaménak. A sajátjaimon kívül összesen kétszáz-kétszázötven darabról tudok más gyűjtőknél. A jelenlegi áruk nem tükrözi még a ritkaságukat. Ha találkozik ilyennel a gyűjtő, akkor most még jó áron megszerezhetők.

11. ábra: Sárkeresztúr 1021, Sárszentágota 1075, Kács 5351, Nagycsömöte 3103.

12. ábra: 1950. január 3-án Rábapordányból Budapestre feladott levél, a 3117-es sorszámú gumibélyegzővel bélyegezve. Ebből a bélyegzőből még nem vágták ki a Kossuth-címert, annak ellenére, hogy ekkor már a Rákosi címer volt érvényben 1949. augusztus 20-tól. A bélyegzés mellett ceruzával a felvétel helye és ideje látható, Rp. I. 3. (Rp = Rábapordány, január 3.). A bélyegző meglepően jó állapotban van, jól olvasható, lehet, hogy az igazgatóságon maradt új bélyegzőkből később is adtak a hivataloknak.

13. ábra: 1947. november 12-én Nagysimonyiból Kőszegre feladott levelezőlap. Az általam eddig látott legnagyobb bélyegző lenyomatával, ∅31 mm.

14. ábra: 1949. december 19-én Sopronbánfalváról /3281/ Csehszlovákiába, Komárnóba (ma Szlovákia) feladott képeslevelezőlap.
Lila színű bélyegzőlenyomat. Ezt a bélyegzőffestéket eleve gumibélyegzőkhöz gyártották, így az nem roncsolta a gumit.

15. ábra: Boconád 5238, Dudar 3020, Sopronhorpács 3179

16. ábra: Bírósági tértivevény. 1949. december 15. Sármellék /3316/, a felhasználási időszak végén használt bélyegző.

17. ábra: Nova 3124, Erdőkövesd 5278, Mosonszolnok

Az ismert bélyegzőszámok és helységnevek. Mint látható, a táblázat még nagyon hiányos.

Szám	Helység	Szám	Helység
1021	Sárkeresztúr	3281	Sopronbánfalva
1075	Sárszentágota	3316	Sármellék
3020	Dudar	5041	Nemesbikk
3108	Nagycsömöte	5198	Kömlő
3117	Rábapordány	5351	Kács
3124	Nova	5238	Boconád
3153	Pázmándfalu	5278	Erdőkövesd
3168	Püski	5494?	Nagyrozvágy
3179	Sopronhorpács		

18. ábra: Az ismert bélyegzőszámok és helységnevek

További kutatási feladatok

Még sok kérdés megválaszolása maradt a jövő kutatóira. Meg kellene határozni pontosabban a bélyegzők legkorábbi és legkésőbbi felhasználását. Ebből talán a feltételezhető gyártási idő is megállapítható. Ellenőrizni kell, hogy valóban 450 darab ilyen bélyegző készült és került használatba. Ellenőrizni kell, hogy a 2000-es és a 4000-es sorszámmal kezdődő bélyegzőket használták-e esetleg valahol. Ki kellene egészíteni a táblázatot a megmaradt küldemények alapján, a településekhez tartozó sorszámokkal, illetve célszerű lenne a postaigazgatóságok megmaradt iratanyagában

kutakodni esetlegesen fennmaradt listák után. Tehát maradt még feladat és munka az utókor számára ezekkel a bélyegzőkkel kapcsolatban.

Megállapítható, hogy a Kossuth-címeres gumibélyegzőkről a Monográfiában szereplő adatok közel sem pontosak és megalapozottak. A cikkemben igyekeztem pár adatot helyesbíteni. Ezeket a lehetőségekhez képest minél hamarabb tovább kellene pontosítani, ami a felsorolt kutatási feladatok elvégzésével megoldható és kivitelezhető. Ezt a kis írásomat elsősorban figyelemfelkeltésnek szántam, hogy filatelista összefogással kideríthessük a homályos részleteket. Ehhez kérem a segítségüket!

Köszönetnyilvánítás:

Külön köszönöm Littvay Lászlónak a segítséget a cikk megírásához és a rendelkezésemre bocsátott képeket *(1., 2. és 10. ábra)* valamint a bélyegzők felhasználási helyeinek listáját.

Nagyon köszönöm Csatlós Árpádné Mariannak, hogy gyűjteményét átnézhettem, ezzel újabb helységek és bélyegzőszámok is ismertté váltak, valamint hogy felhasználhattam a gyűjteményéből képeket *(13-17. ábra)*.

A cikket az első megjelenés *(Szabolcsi Bélyegújság 2021/3-4.)* óta előkerült bélyegzőkkel és helységnevekkel kiegészítettem.

Dán János

Filatéliai Kutatók Voloncs Gábor Baráti Társasága

A személyes bélyegek katalógusáról

szemelyesbelyeg.filafehervar.hu

(A katalógus a MABÉOSZ és az IBK honlapjáról is elérhető.)

Nem tudom, hányan nézegetik a katalógusomat. Azt tapasztalom, hogy nem csökken az érdeklődés ezután a bélyegkiadási típus iránt. A 2004-es magyarországi megjelenés első éveiben a Posta által készített magánkiadásnak minősültek ezek a bélyegek, és tartalmi sokféleségükben ma is ezek jelentik a többséget. A Magyar Posta, látva az érdeklődést, meglátta az üzleti lehetőséget is, és ma már évente több ilyen formátumú bélyeget ad ki. A Posta kiadásai nagyobb példányszámban készülnek, a gyűjtői, piaci forgalomban mégis jó áron (a névértéknél magasabban) kelnek el. Különböző okokból (ezekre most nem térnék ki) az országos és nemzetközi kiállításokon még nem honorálják (tiltják vagy lepontozzák) az ilyen bélyegeket tartalmazó anyagokat, de talán ez is változik egyszer.

A fennálló érdeklődés, és az eddig már több mint 6400 különböző bélyegkép a katalógusban indokolja, hogy próbáljak a katalógus használatához támpontokat nyújtani az érdeklődők részére.

Képek a katalógusból: Zalakaros, Kámon, Békéscsaba

Kiegészítés a katalógus használathoz

A katalógus bevezető részében van tájékoztató a használatról. Ezeket nem ismétlem meg, csak kiegészítem.

- Technikai okokból (a nagy fájlméret miatt) a megnyitáskor nem jelenik meg azonnal az összes bélyegkép. Ha a főcsoportokat

(alapívek, városok... stb.) folyamatosan kezdjük lapozni, akkor jelennek meg a bélyegképek. Ha egyszer végiglapozzuk az állományt (kb. 1,5-2 perc), akkor mindaddig, amig ki nem lépünk a katalógusból, az összes kép gyorsan elérhető marad, és gyorsan működik a "szűrés" funkció is. (A "szűrés"-ről még alább szólok.)

- Ha megjelentek a bélyegképek, azokra kattintva nagyobb méretben jelenik meg az adott bélyeg, tehát a részletek jobban láthatók. A nagyobb kép megtekintése után a felső kezelősor "vissza"<---- nyíllal lehet a teljes állományba visszalépni.
- Ha a fájl megnyitása után valamelyik főcsoportra (alapívek, városok, ...stb.) kattintunk, akkor a lapozás attól a csoporttól indul. Ha a teljes állományt akarjuk megnézni, akkor a számítógép "home" gombjára kattintva, a lista elején az "összes" nyomógombra kattintunk, majd lejjebb lapozunk a megfelelő bélyegképekhez.
- Szűrés: gyorsított szűréssel kijelölhetjük a lista elején a legutóbb feltöltött bélyegképeket a „Legújabb: 50, 100, 200, 500” mezőkből kiválasztva a megjeleníteni kívánt bélyegképek számát. Innen szintén az "összes" nyomógombra kattintva lehet visszalépni.
- Szűrni lehet egyetlen képre is, ha már néztük és megjegyeztük a sorszámát. Ekkor a sorszámot kell a szűrés előtti mezőbe beírni. Vissza a lista elején, "összes" nyomógomb.
- A szűrés leggyakoribb igénye, hogy a saját bélyegünkön látható valamilyen témára, névre, szövegre akarunk keresni, ahhoz hasonlókat találni.

Amikor a katalógust először feltettem az internetre, még kevesebb, mint 2000 kép volt. Ez alapján képeztem a keresést könnyítő főcsoportokat. A képek bővülésével láthatóvá vált, hogy sokkal több szempont szerint lehet a képeket csoportosítani, azaz keresni, szűrni. A csoportok bontása, részletezése az egész rendszer

átalakítását vonná maga után. Viszont keresni, szűrni minden szóra, sőt szótöredékre lehet, és a képek szöveges azonosítóit könnyű kiegészíteni, módosítani. Ezért a képek szöveges azonosítóit úgy igyekszem megadni, gyakran szavakkal kiegészíteni, hogy ezekkel megkönnyítsem a keresést. Ezek a keresőszavak a teljesség igénye nélkül: templom, vallás, vasút, villamos, autó, baba, gyermek, fiatal, felnőtt, család, címer, szobor, bélyeg, pénz, motor, rajz, iskola, kutya, macska, stb. Természetesen kereső szavak: a települések neve, híres, közismert emberek neve. Ezeknél is elegendő szótöredék a kereséshez, pl. várpalota - Várpa, széchenyi – Széch. A keresőszavak beírásánál a kis- és nagybetű felcserélhető, de az ékezetes betűk pontos írása szükséges.

Képek a katalógusból: Vasút, Somló, Szigetvár

Néhány szempont a keresés gyorsításához:

- A "városok" csoport a településnevek szerint rendezett. De ha településnévre szűrsz, akkor nemcsak a településképek jelennek meg, hanem minden kép, ami valamiért utal egy településre, pl. cégek telephelye, bélyegkörök működési helye, stb.
- A "cégek" csoport a bélyegen látható név, logó, betűszó szerint rendezett. Itt is elegendő a leolvasható betűsor töredéke is.
- A "személyek" csoport az alapívek szerint van sorbarendezve. Itt is szűrhetsz keresőszóra (pl. felnőtt), és a megjelenő lista szintén az alapívek szerint rendezett.

- Az 5-6-7-8-9 valamint a 11 számú főcsoport név szerin rendezett, és kereshető, szűrhető.
- A 12-es "egyéb" főcsoport nagyon vegyes képeket tartalmaz, ezért itt a keresőszavak szerinti szűrés célszerű.
- A 14-es csoport "nem azonosított" képeket tartalmaz. Aki ezen tételek bármelyikének megfejtését emailben megküldi nekem, egy különleges személyes-bélyeg ajándékot kap tőlem.

Továbbra is várom a Gyűjtőtársak olyan bélyegeit, illetve jó minőségben szkennelt vagy fotózott bélyegképeit, amelyek még nincsenek meg a katalógusban. A katalógus eddig is, és a jövőben is az Önök együttműködésével bővült illetve bővülhet.

Köszönettel veszek minden észrevételt, hibajelzést, ami a katalógus használhatóságát javítja.

Mire használható a katalógus?

Mintául szolgálhat saját gyűjteményünk rendezéséhez.

A jelentős számú bélyegkép már segítséget nyújthat, tippeket adhat bizonyos témákban személyes bélyeg összeállítások készítésére. Például a címerek, templomok, vasút, sport témákban már annyi kép van, hogy ezekből akár 1-2 keretnyi kiállítási anyagot lehet összeállítani.

Nemcsak személyes bélyegekből összeállított kiállítási anyagokra gondolok, hanem motívum gyűjtemények ilyen bélyegekkel való tartalmi bővítésére, színesítésére is.

Segíthet konkrét bélyegek, vagy bizonyos témák keresésében, ezek cseréjében. A cserék lebonyolításában nem tudok közreműködni, de erre alkalmas fórumnak tartom a Facebook "Személyes-bélyeg Katalógus" zárt csoportját, ahol regisztráció után az én katalógusom sorszámaira, témáira hivatkozva lehet keresni illetve felajánlani bélyegeket, és az eladó és vevő között személyes kapcsolatot létrehozva "nyélbe ütni" a cserét illetve adás-vételt.

További jó szórakozást, sok örömet kívánok a Gyűjtőtársaknak, általában a bélyeggyűjtésben és ezen belül a katalógus által is bemutatott gyűjtési ágban.

Fehérvári József

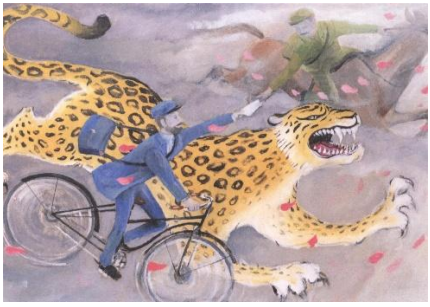
A MOFILA által eddig kiadott személyes bélyegek *(képek és adatok: Buday Ádám)*

	2019-ben készült „MOFILA / 2019 /Ajándék a tagoknak”
	2020-ban készült „MOFILA / 2020 / Ajándék a tagoknak”
	2021-ben készült „KÖSZÖNJÜK / AZ / EGÉSZSÉGÜGYBEN / DOLGOZÓKNAK / ÉS MINDEN / KÖZREMŰKÖDŐNEK! / MOFILA 2021/ PÁLKA MIKLÓ & HERCZEG QUALITY KFT.”
	2023-ban készült 35 példányban „50 éves az irányítószám / 1973 2023 / A LEVÉL IRÁNYTŰJE SZ IRÁNYÍTÓSZÁM!! / MOFILA Szakosztály 2023”
	2023-ban készült „BARABÁS MIKLÓS / 1810-1898 PATŐFI 200 MOFILA”

Mailer Démon

Sok szempontból is rendhagyó kiállítás nyílt május 28-án a Postamúzeumban. Címébe: „Levelező szellem” – lényegében bármit beleképzelhetünk. Annyi mindenesetre valószínűnek tűnik (és ebben a „tűnik” az igazán fontos), hogy valami nincs rendben, nem „gömbölyű”. A kommunikáció valamilyen szempontból félresikerült, nem rendeltetésszerű. Ugyan mi érdekes abban, ha az üzenet simán eljut A-ból B-be, X-től Y-hoz?

A Postamúzeum időszaki kiállításoknak fenntartott termébe lépve először az tűnt fel, hogy üres. Nincs benne semmi. Majd a megnyitót, különösen Borsik Miklós költő – akiről kiderült, hogy volt biciklis futár és levélkézbesítő postás is, tehát jól tudja, mit jelent valamit eljuttatni A-ból B-be – magvas gondolatait hallgatva kiderült, hogy valójában a gondolatok hivatottak megtölteni a teret. A kiállító művész, Juhász Nóra (*1993) ugyanis szó szerint értelmezte a Mailer Démont: ő maga volt a levelező szellem. Még 2022-ben egy sosem hallott francia postamúzeum nevében – elkészítve annak honlapját, amit megtöltött virtuális „kollégákkal” és sosemvolt tartalommal – kezdett e-mailes levelezésbe a magyar Postamúzeummal. Tehát a virtuális térben létrehozta a nemlétezőt, a valódi virtuális valóságot. Annyira hitelesen tette mindezt, hogy talán ma is tartana a „gyümölcsöző kapcsolat”, ha egy nagyon is valóságos, kézzel, papírra írt levélben be nem vallja a turpisságot. Ezzel azonban I. díjat nyert a Postamúzeum Mail Art pályázatán.

Képregényszerű alkotás a kézbesítő postások kihívásokkal teli munkájáról

A kiállítás megnyitó közönsége /Fotó: Hajdú József/

„Szárnyas bicikli" /Fotó: Hajdú József/

A játék messzemenő tanulságokkal szolgál. Mennyire könnyű volt évtizedes szakmai tapasztalattal bíró szakembereket átverni? Milyen bizonytalan a határvonal valóság és képzelet, a tárgy és ember, illetve a tárgynak és embernek látszó semmi között? Az elme azt látja-e, amit lát, vagy amit látni vél, amiben hisz? A semmi belép életünkbe, és nagyon is valódi hatást fejt ki és reakciókat vált ki belőlünk. Hirtelen nagyon is indokolttá válik a viccbeli kérdés, amit a megcsaláson ért hitves tesz föl: Most nekem hiszel vagy a szemednek?

A hivatalos bevezetők után Juhász Nóra maga tartott tárlatvezetést – amennyiben egy kiállítási tárgyakat szinte nélkülöző kiállítás tárlatnak nevezhető. Nóra tök trendi és tök fiatalos előadásában szinte magától értetődő, hogy tök lazán tegezte le a többnyire egy–másfél generációval idősebb közönséget. Tök sok információval töltötte meg az egyébként tök üres teret. Annak ellenére, hogy az általa messze leggyakrabban használt jelző a „tök” volt, mégis azt mondhatom, hogy az alapötlet mögött vagy mellett „tök jó” gondolatok húzódnak meg a virtuális világ való életünkkel való összemosódásáról és szerepéről. Színtiszta kortárs szociológia és pszichológia, amit egy gegbe csomagolva tett tanulmányozhatóvá, egyszersmind érthetővé. Nem világos, hogy ő ezt művészetnek vagy játéknak tekinti (festő szakon végzett a Képzőművészeti Egyetemen).

Juhász Nóra tárlatvezetése /Fotó: Hajdú József/

„Azonosítatlan postai szerkentyű” /Fotó: Hajdú József/

A művészet is megjelenik Molnár C. Pál és Kontuly Béla egy-egy freskóterve révén, amelyet a Csepel 1 postahivatal megnyitásának pályázatára készítettek a hírközlés történetéről. (Micsoda pazar kor, amelyben a Posta freskóval díszíti a munkáskerületben újonnan nyílt hivatalát, és ilyen művészek a pályázat vesztesei, Szőnyi István tényleg megvalósult freskójával szemben!) Juhász Nóra is készített egy festményt a témában, amely valahol ott folytatja: a modernizmusnál, ahová Molnár C. Pál képregényszerű alkotása érkezett. Mégis, a tárlat egésze csak annyira nevezhető művészetnek, amennyire a performansz az. Ráadásul itt egy múltban lezajlott, és eleve virtuális performansz kiállításáról vagy kiállíthatóságáról van szó. További tárgyakat is elrejtettek, az állandó kiállítás minden termében egyet-egyet, de ez az eljárás is igazodik a tárgyak geg-jellegéhez (például „Azonosítatlan postai herkentyű”). Mindenesetre ezeket segítség nélkül felfedezni a termekben komoly kihívás.

A kiállítás, ha művészinek nem is, de érdekesnek mindenképpen nevezhető. Kérdés azonban, hogy Juhász Nóra távoztával, a háttértörténet ismerete nélkül a leendő látogató mennyit ért meg annak üzenetéből.

Jakab Géza

Jelen érdekességei a jövő ritkaságai?

A MOFILA szakosztály tagjainak elsődleges feladata, hogy a ma keletkező postai érdekességeket eltegye, és megőrizze az utókornak, ha valaki majdan behatóbban kívánna foglalkozni vele. Ugyanis a ma „selejtje” a holnap ritkasága, különlegessége lesz.

Most ezekből – ami nekem érdekesség – mutatok be párat. Biztos sokunknál lehet hasonló darab az eltett dobozokban, mert sajnáljuk kidobni, s ezt helyesen is tesszük.

Akkor lássuk, mi az, amit én érdekesnek vélek, bár lehet, hogy csak nekem az.

1. **Áruházi ragjegyek.** A ragjegygyűjtők biztosan rendelkeznek ilyenekkel, de másoknak egy érdekes terület lehet összegyűjteni a hazai bevásárló-központokban működő posták ajánlási ragjegyeit. Esetleg egy kiállítási anyagban is be lehet mutatni. Itt most a teljesség igénye nélkül csak párat mutatok be. (1. ábra)

1. ábra

2. **IPH jegyek.** Az un. IPH jegyek is sok érdekességet adhatnak a figyelmes szemnek. Amint látható, van tömörödött, túlzottan nagyméretű betűvel készült, és olyan is, ahol kimaradt a helységnév. Persze ez csak egy szeletke, mert ennél sokkal több különlegesség lehet, és van is. (2. ábra)

3. **Kék címke.** Ezeket használja a posta, ha a továbbítás már nem lehetséges a feladás napján. Itt kétféle szövegű és betűméretű címke látható. (3. ábra)

2. ábra

3. ábra

4. **Érkezés napján kézbesítendő.** Gondolom, hogy ennek is van több típusa. (4. ábra)

4. ábra

5. **Rontott bélyegzés.** Ez is egy érdekes dokumentum, mely kis részben a kezelő személyzet mulasztására vezethető vissza. Egyik dátum 2022.12.02., ami kézi úton át van ikszelve, azaz törölve, míg a másik 2022.12.05. Nos a megoldás az alábbi szerintem : Gyöngyöshalász postahivatala 3-án és 4-én zárva lehetett, s így 5-én reggel az első bélyegzés a pénteken (2-án) beállított dátummal történt. Itt jön az általam mulasztásnak jelzett dolog, mert úgy tudom minden munkakezdéskor egy füzetben kell egy bélyegzést elhelyezni, hogy később tudni lehessen, aznap melyik bélyegzőt használta a postás. Lehet, hogy ezt nem tette meg, s a küldemény lebélyegzése után vette észre, s már csak így tudta korrigálni a helyzetet. (5. ábra)

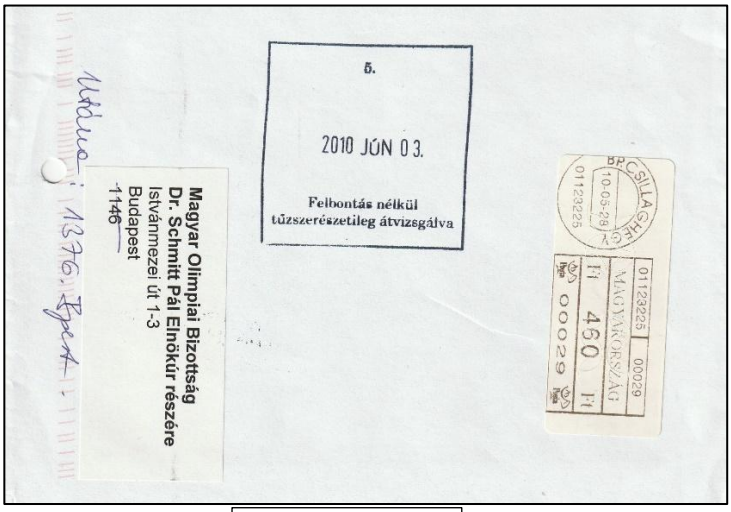
5. ábra

6. **Sporttal kapcsolatos fejléces borítékok.** Most a sportos gyűjtő szólal meg bennem. Ez ugyan nem filatélia teljes mértékben, de ismerve a sportfilatélia vonatkozásait ez is igen keresett gyűjtési terület lehet a jövőben. Már most komoly érdeklődés van pl. a 20. századelő fejléces küldeményei iránt, amennyiben az sporttal kapcsolatos. Most a jelenkor néhány darabját mutatom be. (6. ábra)

6. ábra

7. **Tűzszerészetileg átvizsgálva.** A következő darab megint nem 100%-os postatörténet, de szerintem, a küldemény vizsgálata alapján, odatartozik. Ha belegondolunk milyen ritkák pl. a koleralevelek és persze ennek megfelelően keresettek is, akkor ez is azzá válhat egyszer. (7. ábra)

7. ábra

8. **„Vissza” címke.** Itt 1 db kerül bemutatásra, mert igazából ezt nem bányásztam még ki teljesen, de talán ez felébreszthet valakit a továbbiak keresésére. (8. ábra)

9. **„Egyetemes” zöld címke.** Igazából nem is tudom, mit takar az „Egyetemes” felirat, így ezt az olvasóra bízom. Egy MPL postacsomagon találtam meg. (9. ábra)

8. ábra

9. ábra

Remélem, lesz, aki talál fantáziát ezekben az érdekes darabokban.

Miklós László, Várpalota

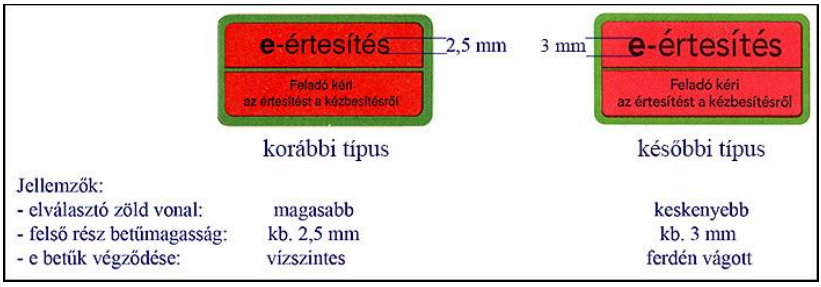
E-értesítés

A Magyar Posta 2005. szeptember 1-én kísérleti jelleggel (pilot) vezette be az e-értestés szolgáltatását. A különszolgáltatás ára a bevezetéskor 48 Ft volt. A hozzá tartozó postai jelzőt megvizsgálva először két típust találtam, majd néhány újabb levélhez és kivágáshoz jutottam, így egy harmadik típust is sikerült megkülönböztetnem.
A három típus időbeliségét csak az első kettő vonatozásában sikerül megállapítanom (korábbi / későbbi). Sajnos a megmaradt „ragjegyek" száma nem túl sok, nem zárható ki újabb típus(ok) felbukkanása.

1. típus *2. típus* *3. típus*

Jellemzők	**1. típus**	**2. típus**	**3. típus**
Használati idő	korábbi típus	későbbi	későbbi
az elválasztó zöld vonal	vastag	vékony	vékony
a felső rész betűinek magassága	kb. 2,5 mm	kb. 3 mm	kb 3 mm
a kezdő e-betűk végződése	vízszintes	ferdén levágott	ferdén levágott
betűk vastagsága felül	vastag - vékony	vastag - vastag	vastag - vékony

Buday Ádám
Filatéliai Kutatók Voloncs Gábor Baráti Társasága

Keresse fel honlapunkat:
https://mofila.hu/

Érdekli a modern filatélia?

Kedveli a személyes bélyegeket, a vonalkódos ragjegyeket, a gépi bérmentesítéseket, vagy más modern filatéliai területet?

Itt a helye, lépjen be a MOFILA Szakosztályba!

Tagja lehet egy modern filatéliát kedvelő közösségnek, és megkapja a MOFILA Hírek minden számát.

Kapcsolat: Miklós László, a szakosztály titkára
(mikloslaszlo58@gmail.com)